

Political Preferences

8/2014

Redakcja naukowa:

Łukasz Tomczak

Zbigniew Widera

Katowice 2014

Rada Naukowa:

prof. dr hab. Roman Bäcker (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska), prof. dr hab. Tadeusz Godlewski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska), prof. dr hab. Iwona Jakubowska-Branicka (Uniwersytet Warszawski, Polska), prof. dr hab. Slavomir Magál (Uniwersytet św. Cyryla i Metodego w Trnawie, Słowacja), prof. dr hab. Jozef Matúš (Uniwersytet św. Cyryla i Metodego w Trnawie, Słowacja), prof. dr hab. Libor Pavera (Wyższa Szkoła Handlowa, Praga, Czechy), prof. dr hab. Dana Petranová (Uniwersytet św. Cyryla i Metodego w Trnawie, Słowacja), prof. dr hab. Olga Prokopenko (Sumski Uniwersytet Narodowy, Ukraina), prof. dr hab. Teresa Sasińska-Klas (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Polska), prof. dr hab. Jerzy Sielski (Uniwersytet Szczeciński, Polska), dr Marcjanna Augustyn (Uniwersytet w Hull, Anglia)

Kolegium redakcyjne:

dr Agnieszka Turska-Kawa (redaktor naczelna)
dr hab. Robert Alberski (redaktor tematyczny: systemy i zachowania wyborcze)
prof. UMK dr hab. Danuta Plecka (redaktor tematyczny: identyfikacje polityczne)
dr hab. Łukasz Tomczak (redaktor tematyczny: partie polityczne)
dr hab. Zbigniew Widera (redaktor tematyczny: marketing polityczny)
dr hab. Waldemar Wojtasik (redaktor tematyczny: systemy partyjne)
mgr Przemysław Grzonka (redaktor statystyczny)
mgr Maciej Marmola (sekretarz)

Projekt okładki: Jarosław Wichura

Wersja pierwotna czasopisma: papierowa.

© Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Fundacja Uniwersytetu Śląskiego
Katowice 2013

Patronat nad projektem sprawują Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych oraz Towarzystwo Inicjatyw Naukowych.

Wydawcą czasopisma jest Instytut Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego oraz Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Fundacja Uniwersytetu Śląskiego.

ISBN: 978-83-61975-93-9

ISSN: 2083-327X

Druk:

REMAR, www.remar-sosnowiec.pl, e-mail: wydawnictwo@remar-sosnowiec.pl

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
Wojciech Peszyński (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska) Prezydencjalizacja zachowań elektoratu w 2013 roku na tle porównawczym z poprzednim sezonem „niewyborczym”	11
Zbigniew Widera (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Polska) Zaspakajanie oczekiwań determinantem decyzji wyborczych zwolenników partii politycznych	29
Agata Olszanecka (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska) Niepogoda dla secesjonistów. Przykład Jarosława Gowina	39
Agnieszka Łukasik-Turecka (Katolicki Uniwersytet Lubelski im Jana Pawła II, Polska) Stosunek elektoratu do radiowych reklam wyborczych	51
Magdalena Musiał-Karg (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska) Polacy o aktywności kobiet w polityce. Czy należy wprowadzać dodatkowe mechanizmy zwiększające udział Polek w życiu politycznym?	61
Maciej Marmola (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska) Ciągłość czy zmiana? – o szansach nowych partii w Polsce	75
Łukasz Tomczak (Uniwersytet Szczeciński, Polska) Władza despotyczna czy demokratyczna? Partie i wyborcy wobec demokracji i „rządów silnej ręki”	85
Marek Czaja, Szymon Gutowski (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska) Środowisko – tak, Zieloni – nie. Problematyka ochrony środowiska naturalnego w badaniach empirycznych	99

Karolina Tybuchowska-Hartlińska (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Polska) Demokracja bezpośrednia na poziomie lokalnym: Czy obywatele chcą partycypacji?.....	117
Janina Kowalik (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Polska) Referendum odwoławcze w gminie – instytucja wyborców czy wybieranych?.....	127
Agnieszka Zaręba (Katolicki Uniwersytet Lubelski im. Jana Pawła II, Polska) Badania opinii publicznej oraz doradztwo polityczne: teoria i praktyka.....	145
Tomasz Olczyk (Uniwersytet Warszawski, Polska) Celebrytyzacja polityki w opiniach wyborców.....	161

RECENZJE:

Katarzyna Walotek-Ściańska, Michał Szyszka (red.), Komunikowanie się ludzi młodych we współczesnym świecie, wydawca Wyższa Szkoła Administracji, Bielsko-Biała 2013, s. 219 (Recenzent: Zbigniew Widera)	171
Michał Kaczmarczyk, Dariusz Rott (red.) przy współudziale Magdaleny Boczowskiej, Problemy konwergencji mediów Oficyna Wydawnicza Humanitas w Sosnowcu 2013, s. 378 (Recenzent: Zbigniew Widera)	174
Anna Adamus-Matuszyńskiej, Renata Maćkowska (red.), Public relations. Sztuka skutecznej komunikacji w teorii i praktyce, Wydawnictwo Naukowe ŚLĄSK, Katowice 2013, s. 228 (Recenzent: Zbigniew Widera)	178

CONTENTS

Introduction.....	9
Wojciech Peszyński (Nicolaus Copernicus University, Poland) The Presidentialisation of electoral behaviors in 2013. The comparative perspective with previous non election year.....	11
Zbigniew Widera (University of Economics in Katowice, Poland) Meeting the expectations as a determinant of electoral decisions for supporters of political parties.....	29
Agata Olszanecka (University of Silesia in Katowice, Poland) Hard times for party splitters. The Example of Jarosław Gowin.....	39
Agnieszka Łukasik-Turecka (Jahn Paul II Catholic University of Lublin, Poland) The Attitude of the Electorate to Radio Election Advertising.....	51
Magdalena Musiał-Karg (Adam Mickiewicz University in Poznań, Poland) Opinions of Poles on the women' activity in politics. Is there a need to introduce additional mechanisms to improve participation of Polish women in political life?.....	61
Maciej Marmola (University of Silesia in Katowice, Poland) Continuity or change? – opportunities for new parties in Poland.....	75
Łukasz Tomczak (Szczecin University, Poland) Despotic or democratic rule? Parties and voters regarding democracy and “strong-arm government”.....	85
Marek Czaja, Szymon Gutowski (University of Silesia in Katowice, Poland) Environment - yes, the Greens - no. The issue of environmental protection in empirical research.....	99

Karolina Tybuchowska-Hartlińska (University of Warmia and Mazury in Olsztyn, Poland)	
Direct democracy at the local level: do the citizens want to participate?	117
Janina Kowalik (Jan Kochanowski University in Kielce, Poland)	
Appeal referendum on the local level – institutional means of voters whether candidate	127
Agnieszka Zaręba (Jahn Paul II Catholic University of Lublin, Poland)	
Public opinion polls and political consulting: theory and practice	145
Tomasz Olczyk (University of Warsaw, Poland)	
Celebritization of politics - opinions of voters	161

REVIEWS

Katarzyna Walotek-Ściańska, Michał Szyszka (eds.), <i>Komunikowanie się ludzi młodych we współczesnym świecie</i> , wydawca Wyższa Szkoła Administracji, Bielsko-Biała 2013, s. 219. (Reviewer: Zbigniew Widera).....	171
Michał Kaczmarczyk, Dariusz Rott (eds.) <i>participation Magdalena Boczkowska, Problemy konwergencji mediów</i> , Oficyna Wydawnicza Humanitas w Sosnowcu 2013, s. 378 (Reviewer: Zbigniew Widera).....	174
Anna Adamus-Matuszyńskiej, Renata Maćkowska (eds.), <i>Public relations Sztuka skutecznej komunikacji w teorii i praktyce</i> , Wydawnictwo Naukowe ŚLĄSK, Katowice 2013, s. 228 (Reviewer: Zbigniew Widera).....	178

SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW

Wojciech Peszyński

Prezydencjalizacja zachowań elektoratu w 2013 roku na tle porównawczym z poprzednim sezonem „niewyborczym”

Tabela 1. Rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi na pytanie: *Na mój wybór w głosowaniu do Sejmu w większym stopniu wpływa profil popieranej partii niż osobowość jej lidera* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmu, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę

Tabela 2. Rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi na pytanie: *Na mój wybór w głosowaniu do Sejmu w większym stopniu wpływa profil popieranej partii niż osobowość jej lidera* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Tabela 3. Rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi na pytanie: *Telewizyjne debaty liderów dwóch największych partii powinny stać się obowiązkowym elementem każdej kampanii wyborczej* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmu, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 4. Rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi na pytanie: *Telewizyjne debaty liderów dwóch największych partii powinny stać się obowiązkowym elementem każdej kampanii wyborczej* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Tabela 5. Wartości wskaźników prezydencjalizacji zachowań elektoratu w badaniach z 2013 i 2012 r.

Zbigniew Widera

Zaspakajanie oczekiwań determinantem decyzji wyborczych zwolenników partii politycznych

Tabela 1. Partia polityczna, której program i aktywność są mi najbliższe spełnia moje oczekiwania. Rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmu, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 2. Partia polityczna, której program i aktywność są mi najbliższe spełnia moje oczekiwania. Rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Tabela 3. Proszę sprecyzować, w których z podanych kwestii wskazana partia polityczna, której program i aktywność są Panu/Pani najbliższe nie spełnia Pana/Pani oczekiwań. Rozkład

ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmu, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 4. Proszę sprecyzować, w których z podanych kwestii wskazana partia polityczna, której program i aktywność są Panu/Pani najbliższe nie spełnia Pana/Pani oczekiwań. Rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Agata Olszanecka

Niepogoda dla secesjonistów. Przykład Jarosława Gowina.

Tabela 1. *Donald Tusk jest niekwestionowanym liderem Platformy Obywatelskiej* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmu, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 2. *Donald Tusk jest niekwestionowanym liderem Platformy Obywatelskiej* – rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Tabela 3. *Jarosław Gowin stanowił realną alternatywę dla Donalda Tuska na stanowisku przewodniczącego PO* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmu, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 4. *Jarosław Gowin stanowił realną alternatywę dla Donalda Tuska na stanowisku przewodniczącego PO* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Agnieszka Łukasik-Turecka

Stosunek elektoratu do radiowych reklam wyborczych

Tabela 1. *W trakcie kampanii wyborczych zwracam uwagę na reklamy wyborcze nadawane w radio* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmu, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 2. *W trakcie kampanii wyborczych zwracam uwagę na reklamy wyborcze nadawane w radio* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Tabela 3. *Reklamy wyborcze nadawane w radio mają wpływ na moje decyzjeyborcze* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmu, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 4. *Reklamy wyborcze nadawane w radio mają wpływ na moje decyzjeyborcze* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Magdalena Musiał – Karg

Polacy o aktywności kobiet w polityce. Czy należy wprowadzać dodatkowe mechanizmy zwiększające udział Polek w życiu politycznym?

Tabela 1. Czynniki wpływające na udział kobiet w życiu publicznym

Tabela 2. *Kobiety w polskiej polityce są wystarczająco aktywne*- rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmu, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 3. *Kobiety w polskiej polityce są wystarczająco aktywne* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Tabela 4. *Kobiety w polskiej polityce są wystarczająco aktywne* – średni rozkład procentowy

odpowiedzi w odniesieniu do wyborów do sejmu, oraz w odniesieniu do poglądów ideologicznych

Tabela 5. Liczba kobiet w Sejmie RP – stan na dzień 20 czerwca 2014 r.

Tabela 6. *Należy wprowadzić więcej mechanizmów zwiększających uczestnictwo kobiet w polskiej polityce.* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmu, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 7. *Należy wprowadzić więcej mechanizmów zwiększających uczestnictwo kobiet w polskiej polityce* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Tabela 8. *Należy wprowadzić więcej mechanizmów zwiększających uczestnictwo kobiet w polskiej polityce* – średni rozkład procentowy odpowiedzi w odniesieniu do wyborów do sejmu oraz w odniesieniu do poglądów ideologicznych

Maciej Marmola

Ciągłość czy zmiana? – o szansach nowych partii w Polsce

Tabela 1. *Na polskiej scenie politycznej powinna powstać nowa partia* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmu, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 2. *Na polskiej scenie politycznej powinna powstać nowa partia* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Tabela 3. *Nowe partie polityczne mają szansę odnieść sukces wyborczy w Polsce* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmu, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 4. *Nowe partie polityczne mają szansę odnieść sukces wyborczy w Polsce* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Łukasz Tomczak

Władza despotyczna czy demokratyczna? Partie i wyborcy wobec demokracji i „rządów silnej ręki”

Tabela 1. *Aby w Polsce było lepiej należy wprowadzić rządy silnej ręki* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmu, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 2. *Aby w Polsce było lepiej należy wprowadzić rządy silnej ręki* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Tabela 3. *Demokracja to najlepszy ustrój polityczny* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmu, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 4. *Demokracja to najlepszy ustrój polityczny* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Marek Czaja, Szymon Gutowski

Środowisko – tak, Zieloni – nie. Problematyka ochrony środowiska naturalnego w badaniach empirycznych.

Tabela 1. Poparcie dla partii zielonych w wybranych państwach Europy Zachodniej w pierwszych dekadach XXI wieku

Tabela 2. *Kwestie ochrony środowiska naturalnego są dla mnie ważne* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Tabela 3. *Kwestie ochrony środowiska naturalnego są dla mnie ważne* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmu, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 4. *Politycy w swoich działaniach powinni bardziej niż obecnie uwzględniać problematykę ochrony środowiska naturalnego* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Tabela 5. *Politycy w swoich działaniach powinni bardziej niż obecnie uwzględniać problematykę ochrony środowiska naturalnego* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmu, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Karolina Tybuchowska – Hartlińska

Demokracja bezpośrednia na poziomie lokalnym: Czy obywatele chcą partycypacji?

Tabela 1. *Mieszkańcy powinni mieć możliwość współdecydowania o wydatkach z budżetu gminy w swojej miejscowości* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmu, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 2. *Mieszkańcy powinni mieć częściej możliwość samodzielnego podejmowania decyzji dotyczących swojej miejscowości (np. poprzez referendum czy konsultacje społeczne)* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Tabela 3. *Mieszkańcy powinni mieć częściej możliwość samodzielnego podejmowania decyzji dotyczących swojej miejscowości (np. poprzez referendum czy konsultacje społeczne)* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmu, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 4. *Mieszkańcy powinni mieć częściej możliwość samodzielnego podejmowania decyzji dotyczących swojej miejscowości (np. poprzez referendum czy konsultacje społeczne)* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Janina Kowalik

Referendum odwoławcze w gminie – instytucja wyborców czy wybieranych?

Tabela 1. Statystyka referendum odwołujących wójtów w latach 2002-2014.

Tabela 2. *Referendum odwołujące wójta, burmistrza lub prezydenta przed końcem kadencji to właściwy instrument, umożliwiający pozbawienie ich władzy przez wyborców* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmu, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 3. *Referendum odwołujące wójta, burmistrza lub prezydenta przed końcem kadencji to właściwy instrument, umożliwiający pozbawienie ich władzy przez wyborców* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Tabela 4. *Odmowa uczestnictwa w referendum odwołującym władze gminy (np. wójta, radę) celem jego unieważnienia jest dopuszczalną formą zachowania obywatelskiego* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmiku, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 5. *Odmowa uczestnictwa w referendum odwołującym władze gminy (np. wójta, radę) celem jego unieważnienia jest dopuszczalną formą zachowania obywatelskiego* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Wykres 1. Powtórne zdobycie mandatów przez wójtów, burmistrzów i prezydentów w 2010 r. w stosunku do wyborów 2006 r.

Agnieszka Zaręba

Badania opinii publicznej oraz doradztwo polityczne: teoria i praktyka.

Tabela 1. *Działania polityków są w dużej mierze uzależnione od sondaży i badań opinii publicznej* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmiku, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 2. *Działania polityków są w dużej mierze uzależnione od sondaży i badań opinii publicznej* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Tabela 3. *Działania polityków są w dużej mierze uzależnione od różnych ekspertów i doradców* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmiku, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 4. *Działania polityków są w dużej mierze uzależnione od różnych ekspertów i doradców* - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Tomasz Olczyk

Celebrytyzacja polityki w opiniach wyborców

Tabela 1. Politycy często sięgają do sposobów komunikowania z obywatelami, typowych dla celebrytów (aktorów, muzyków, osobowości telewizyjnych) - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmiku, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 2. Politycy często sięgają do sposobów komunikowania z obywatelami, typowych dla celebrytów (aktorów, muzyków, osobowości telewizyjnych) - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Tabela 3. Celebryci (aktorzy, muzycy, osobowości telewizyjne) mają istotny wpływ na decyzje podejmowane przez polityków - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmiku, gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę.

Tabela 4. Celebryci (aktorzy, muzycy, osobowości telewizyjne) mają istotny wpływ na decyzje podejmowane przez polityków - rozkład ilościowy i procentowy odpowiedzi w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.

Wykres 1. Wpisywanie hasła celebryta w polskiej wersji wyszukiwarki Google, na podstawie danych googletrends z 18.07.2014 (<https://www.google.pl/trends/explore#q=celebryta&geo=PL&cmpt=q>)

Wykres 2. Politycy często sięgają do sposobów komunikowania z obywatelami, typowych dla celebrytów (aktorów, muzyków, osobowości telewizyjnych), łączne odsetki odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak” w deklaracjach w odniesieniu do wyborów do sejmiku,

gdyby odbywały się w najbliższą niedzielę

Wykres 3. Artykuły według przynależności partyjnej bohatera – odsetek artykułów w „Vivie” i „Twoim Stylu”, odpowiednio od sierpnia 1990 i stycznia 1997 do maja 2012

Wykres 4. Celebryci (aktorzy, muzycy, osobowości telewizyjne) mają istotny wpływ na decyzje podejmowane przez polityków - rozkład procentowy odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak” (łącznie) w deklaracjach w odniesieniu do poglądów ideologicznych.